

AB NOTITIE STAND VAN ZAKEN GELDSTROMEN ISD 2010 (dd. 22 september 2010)

INKOMENSDEEL

Inleiding

Op 27 juli 2010 maakte het ministerie van SZW bekend dat in 2010 minder geld van het Rijk beschikbaar is voor bijstandsuitkeringen dan eerder was gemeld. Dit komt vooral doordat het CPB nu minder groei van het aantal werklozen verwacht dan in september vorig jaar. Dit werkt volgens de huidige systematiek rechtstreeks door in het bijstandsbudget van gemeenten. De korting is een gevolg van een onverkorte toepassing van de afspraken in het Bestuurlijk Akkoord 2007.

Volgens de nieuwe inzichten is in 2010 een budget van € 4 miljard euro beschikbaar. Het voorlopig budget was eerder bepaald op € 4,4 miljard. Het Rijk heeft aangegeven dat de definitieve bedragen voor 2010 bekend worden gemaakt in oktober a.s. Dat geldt ook voor de voorlopige budgetten 2011. Met Prinsjesdag heeft het Rijk inmiddels aangegeven een definitief macro-bedrag te hebben vastgesteld dat € 90 miljoen hoger zou zijn. Bedragen per gemeente zijn nog niet bekend.

Bestuurlijk Akkoord 2007

In het bestuurlijk akkoord hebben de Staatssecretaris van SZW en het VNG in 2007 meerjarige afspraken gemaakt over het terugdringen van het aantal bijstandsuitkeringen van 292.000 in 2007 naar 259.000 in 2011. Deze aantallen vormden de basis voor de meerjarenbudgetten tot en met 2011. Het akkoord bevat daarnaast de volgende afspraken:

- De effecten van Rijksbeleid worden verwerkt in de budgetten.
- Ook wordt rekening gehouden met een correctie voor loonprijsontwikkeling.
- Het rijksbudget wordt aangepast indien en voor zover het volume door de conjunctuur 12.500 uitkeringen hoger of lager ligt dan de basisraming die bij het bestuursakkoord is afgesproken. Deze bandbreedte kan worden gezien als een eigen risico. Op basis hiervan werden de voorlopige budgetten 2010 bijgesteld vanwege de overschrijding van de verwachte conjunctuurbreedte.
- De aanpassingen van het rijksbudget voor conjunctuureffecten wordt berekend op basis van een rekenregel van het CPB. Deze rekenregel gaat uit van de ontwikkeling van de werkloze beroepsbevolking en niet van de werkelijke ontwikkeling van het aantal bijstandsgerechtigden.
- Het budget wordt niet aangepast aan de realisaties van de gemeenten.

Wat vinden gemeenten?

De VNG, de G4, de G32 en DIVOSA hebben in een manifest aangegeven het niet eens te zijn met de bijstelling. Met deze bijstelling worden gemeenten (onterecht) € 176,7 miljoen gekort boven op het eigen risico van € 169,3 miljoen dat is afgesproken als de conjunctuur drastisch zou omslaan. Gemeenten krijgen nu tegen de afspraak in de rekening gepresenteerd van nog eens 13.000 uitkeringen. Dit heeft grote gevolgen. Gemeenten hebben niet de keuze geen uitkeringen te verstrekken. Zij zullen fors moeten bezuinigen op andere uitgaven in een periode dat de uitgaven van gemeenten al erg onder druk staan.

Het Ministerie van SZW gaat ervan uit dat de bijstand met 13.000 uitkeringen is opgelopen als gevolg van een gebrek aan gemeentelijke inspanning. Het effect van de economische crisis op de ontwikkeling van de bijstand wordt hierdoor onderschat. Tot 2009 werden de gemeentelijke inspanningen juist geprezen door het Ministerie van SZW; Gemeenten kunnen niet verantwoordelijk worden gesteld voor het oplopen van de bijstand nu dit een rechtstreeks gevolg is van de crisis.

Het ministerie, de VNG en Divosa verschillen van inzicht en zijn hierover met elkaar in gesprek. Tot op heden zonder resultaat. Voor 30 september staat een vervolgoverleg gepland.

Wat vragen gemeenten?

- Beperking van het eigen risico tot de afgesproken 12.500 uitkeringen.
- Aanvullen van het budget voor 13.000 uitkeringen.
- Crisisbestendige berekening van het bijstandsbudget 2011.

Financiële gevolgen voor ISD Midden-Langstraat en deelnemende gemeenten

2010

De economische crisis heeft een grote impact (gehad) op de ontwikkeling van het aantal niet werkende werkzoekenden (NWW) en uitkeringsgerechtigden in het kader van de Werkloosheidswet (WW), de Wet werk en bijstand (WWB) en de Wet investeren in jongeren (WIJ).

Hoewel het percentage niet werkende werkzoekenden in de regio lager ligt dan in provinciaal en landelijk, steeg het aantal NWW-ers door de crisis wel harder. Vanaf 2009 geldt dat ook voor het aantal WW-ers in de regio Midden-Langstraat en in het bijzonder voor Heusden en Waalwijk.

Dezelfde ontwikkeling zien we bij het aantal bijstandsuitkeringen. Landelijk was er van 1 januari 2009 tot en met 30 juni 2010 een stijging van 16%. In de gemeenten Heusden, Loon op Zand en Waalwijk achtereenvolgens 34%, 23% en 44% ofwel voor de regio Midden-Langstraat 37%.

Op basis van deze ontwikkelingen hield de ISD al rekening met een negatief resultaat. Dit negatief resultaat wordt echter groter indien het voorlopig budget 2010 voor de ISD gemeenten, net zoals het macrobudget, met 10% verlaagd wordt. Hiervan uitgaande verwacht de ISD uit te komen op een gemiddeld aantal uitkeringen van 1.213 in 2010. Bij deze aanname is uitgegaan van een maandelijkse stijging van het aantal uitkeringsgerechtigden vanaf september met 1%. Hierbij wordt verondersteld dat de trend van de laatste maanden zich doorzet. Vanwege de beperkte voorspelbaarheid van de economische ontwikkelingen op landelijk en lokaal niveau zitten in deze raming van de ontwikkeling van het aantal uitkeringsgerechtigden en de verwachte uitgaven onzekerheden.

	Budget I-deel	Gem. aantal	Verw. uitgaven	Bedrag tekort
Heusden	€ 4.653.497	434	€ 6.127.593	€ 1.474.096
Loon op Zand	€ 1.985.798	176	€ 2.433.805	€ 448.007
Waalwijk	€ 6.692.035	603	€ 7.653.979	€ 961.944
Totaal	€ 13.331.330	1.213	€ 16.215.377	€ 2.884.047

Ter dekking van dit tekort staat een reserve van € 2.006.268 en een in voorbereiding zijnde tijdelijke voorziening van € 266.145. Rekening houdende met deze dekkingsmogelijkheden en onder het voorbehoud van de genoemde onzekerheden resteert er een bedrag van circa € 6 ton, dat uit gemeentelijke middelen moet worden gedekt voor het geval niet met succes een beroep gedaan kan worden op een aanvullende uitkering van het Rijk. Verderop wordt dit laatste toegelicht.

Op Prinsjesdag heeft het Ministerie van SZW het definitieve macrobudget 2010 vastgesteld. Ten opzichte van het nader voorlopig budget 2010 geeft de nieuwe vaststelling een voordeel van 90 miljoen euro. De definitieve bedragen per gemeente zijn evenwel nog niet bekend. Uitgaande van een evenredige toerekening zou dit onder het nodige voorbehoud voor de drie gemeenten een voordeel van € 350.000 euro kunnen opleveren.

2011

Het budget voor de periode na 2010 staat nog niet vast. Het ministerie van SZW heeft niet aangegeven wat de gevolgen zijn voor de jaren 2011 en verder. Dit zal naar verwachting eind september of begin oktober bekend worden. De inkomsten worden niet geraamd vanwege de volgende factoren:

- De invulling van voor ons onbekende variabelen in de gebruikte methode voor het berekenen van de korting op het bijstandsbudget.
- De invloed van beleidswijzigingen, loon- en prijsontwikkelingen.
- De toepassing van het verdeelmodel (verdeling van het totale rijksbudget over de individuele gemeenten op basis van objectieve verdeelmaatstaven).

Voor de periode na 2011 is er eveneens geen duidelijkheid. Het bestuursakkoord loopt immers tot en met 2011.

Voor 2011 is in het beleidsplan 2011 van de ISD Midden-Langstraat uitgegaan van een stabilisatie van het uitkeringsvolume. Hiervan uitgaande is de eindstand van het aantal uitkeringen op 31 december 2010 en de gemiddelde uitkeringshoogte, gecorrigeerd voor de effecten van rijksbeleid en loonprijsontwikkeling, bepalend voor de uitgaven 2011. Op basis hiervan worden de uitgaven als volgt geraamd.

	Uitkeringen 31-12-2010	Gemiddelde uitkering	Verwachte uitgaven
Heusden	463	€ 14.118,88	€ 6.537.041
Loon op Zand	187	€ 13.828,44	€ 2.585.917
Waalwijk	646	€ 12.693,17	€ 8.199,785
Totaal	1.296		€ 17.322.743

Bij het ontbreken van een prognose op de ontvangsten voor 2011 kan nog geen raming worden gemaakt van een tekort of overschot in 2011. Het is niet ondenkbaar dat van een zelfde negatief scenario zal moeten worden uitgegaan, als bij 2010. Eventuele tekorten op de exploitatie in 2011 zullen in ieder geval voor meer problemen zorgen dan in 2010, omdat van een reserve (in 2010 nog € 2 miljoen) dan (zeer waarschijnlijk) helemaal geen sprake zal zijn.

Na bekendwording van het (voorlopige) inkomensdeel zult u in kennis worden gesteld van het verwachte resultaat 2011.

Vangnetregeling Incidenteel Aanvullende Uitkering (IAU)

Door de daling van de inkomsten en de stijging van de uitgaven zullen de uitgaven in 2010 stijgen naar meer dan 110% van het rijksbudget. De uitgaven aan uitkeringen komen in 2010 € 2,72 miljoen hoger uit dan het rijksbudget. Conform de afspraken binnen het Bestuursakkoord bedraagt het eigen risico voor gemeenten maximaal 10% van het jaarbudget en kunnen gemeenten achteraf voor het overstijgende deel een beroep doen op het vangnet van het Rijk in de vorm van de Incidentele Aanvullende Uitkering (IAU). In de regio Midden-Langstraat betekent dit dat de gemeenten voor de volgende bedragen een beroep kunnen doen op de incidenteel aanvullende uitkering:

Heusden	€ 1.008.746 (= tekort 32% - 10% eigen risico)
Loon op Zand	€ 249.427 (= tekort 23% - 10% eigen risico)
Waalwijk	€ 292.740 (= tekort 14% - 10% eigen risico)
TOTAAL	€ 1.550.913

Voor een succesvolle aanvraag zijn de volgende factoren van belang:

- Er is sprake van een uitzonderlijke situatie op de arbeidsmarkt. Hieronder wordt verstaan dat de instroom van de tekortgemeente in jaar (t) ten opzichte van de gemiddelde instroom van deze gemeente in de 3 voorafgaande jaren hoger is dan de landelijke instroom gemeten over het jaar (t) en de gemiddelde landelijke instroom over de 3 voorafgaande jaren. Voor de uitstroom geldt dezelfde berekening.
- De overstijging is niet het gevolg van onrechtmatige uitvoering van de WWB/WIJ/IOAW/IOAZ
- De overstijging is niet het gevolg van de beleidskeuzen van de tekortgemeente.

Op dit moment is er nog onvoldoende inzicht of ISD-gemeenten voldoen aan deze criteria. De lokale en landelijke realisatie 2010 is immers nog niet bekend, waardoor het effect in verhouding tot de achterliggende 3 jaren nog niet gemaakt kan worden.

Los van deze criteria moet opgemerkt worden dat het ministerie van SZW ter afhandeling van de verzoeken een macrobudget op de begroting heeft staan van € 7,7 mln. Overstijgen de aanvragen het totaal beschikbare budget dan wordt het macrobudget inkomensdeel aangesproken met als consequentie dat elke gemeente een bijdrage levert in de overschrijding van de bandbreedte na het overstijgen van macro € 7,7 mln. Dit zou betekenen dat de budgetten per gemeente dan nog verder negatief zullen worden aangepast. Uit berichtgeving van VNG en Divosa blijkt dat veel gemeenten een beroep zullen gaan doen op de IAU.

Wat kunnen de gemeenten Heusden, Loon op Zand en Waalwijk doen?

- De IAU kan het mogelijke tekort op het inkomensdeel verkleinen. Een aanvraag in het kader van de IAU moet door de gemeenten als budgethouder worden gedaan. Over de eventuele toekenning van de IAU bestaat nu nog veel onzekerheid en om die reden kan deze post voorlopig niet anders dan als p.m. worden opgenomen.
- Op dit moment is er nog geen duidelijkheid over de resultaten van het overleg dat het Ministerie SZW en de VNG op 30 september hebben over het inkomensdeel. U zult hierover nog worden geïnformeerd. Voor zover het Ministerie persisteert bij zijn standpunt, dient het indienen van een bezwaarschrift tegen de definitieve vaststelling van het budget 2010 en het voorlopige budget 2011 te worden overwogen. Denkbaar is dat in dit verband afspraken worden gemaakt in de Kring Divosa Midden-Brabant.
Het indienen van een bezwaarschrift is een bevoegdheid van de gemeenten als budgethouder van het inkomensdeel.

Voorstel

Wij zullen u op de hoogte blijven houden van de relevante ontwikkelingen. Vooralsnog wordt u voorgesteld:

- Kennis te nemen van de ontwikkelingen met betrekking tot de inkomsten en uitgaven WWB over de jaren 2010 en 2011 in afwachting van de verdere onderhandelingen tussen het Ministerie van SZW en de VNG.
- De gemeenten te attenderen op de mogelijkheid van een bezwaarschrift tegen de budgetvaststelling 2010 en 2011.
- De gemeenten te adviseren in beginsel een beroep te doen op de Vangnetregeling incidenteel aanvullende uitkering voor zover een beroep hierop kansrijk wordt geacht.

APPARAATSKOSTEN

Inleiding

Bij het opstellen van de begroting 2010 (begin 2009) is er van uitgegaan, dat na de organisatieverandering van 2008 (het zogenoemde Project Klantmanagement) de formatie snel op orde zou kunnen worden gebracht door het aannemen van vast personeel met een kleine flexibele schil van inhuurkrachten. Er werd in het Project voorzien dat de apparaatskosten structureel circa € 5 ton lager zouden worden ten opzichte van de situatie van vóór 2008. Deze structurele verlaging van het kostenniveau zou vanaf 2012 bereikt worden. In de periode tot 2012 werden incidenteel iets hogere lasten voorzien, als gevolg van kosten van de implementatie van die nieuwe organisatiestructuur.

Het tempo van de overgang naar een stabiele nieuwe organisatiestructuur is niet geheel volgens het uitgezette tijdpad verlopen. Door de economische ontwikkelingen is het lastig gebleken om ervaren vast personeel te vinden. Veel Sociale Diensten hebben te maken met toenemende klantenaantallen, en de vraag naar personeel met name voor de uitvoering van rechtmatigheidstaken, is dan ook groot. Het vaste personeel dat wél is aangenomen, was veelal van een junior-niveau en is intern in een opleidingspool opgeleid. Om onze basis-dienstverlening te kunnen borgen, hebben we meer externe inhuurkrachten in moeten zetten dan begroot. In 2009 gingen de personele lasten uit de pas lopen, in 2010 zette dit zich voort. Tegenover de groeiende productiviteit en inzetbaarheid van de nieuwe geworven vaste medewerkers, staat de verder toenemende druk aan de poort door het stijgend aantal uitkeringsaanvragen. Zoals hierboven gemeld, is het aantal klanten tussen 1 januari 2009 en 30 juni 2010 toegenomen met 37%.

Voor het aftredend Dagelijks Bestuur van de ISD is de ontwikkeling van de apparaatskosten aanleiding geweest om haar zorg hierover in een notitie vast te leggen (d.d. maart 2010). De notitie is samen met de jaarstukken naar gemeenten en Algemeen Bestuur gestuurd.

Het nieuwe Dagelijks Bestuur heeft de ISD direct bij aantreden de opdracht gegeven te inventariseren wat besparingsmogelijkheden zijn voor de apparaatskosten. Daarbij moest onderscheid worden gemaakt tussen effecten op korte en langere termijn, en in beeld gebracht worden wat de gevolgen zijn voor de kwaliteit van dienstverlening aan de klant. Tevens moest worden aangegeven wat de risico's zijn voor de bedrijfsvoering van de ISD, voor de gemeenten en voor de ketenpartners.

Reeds gerealiseerde besparingen 2007 - 2010

De uitvoering van het project Klantmanagement had (ondermeer) als ambitie om over een looptijd van vier jaar een structurele besparing van de personele lasten te realiseren van € 5 ton. Bij de realisatie van deze financiële ambities heeft de recessie enigszins roet in het eten gegooid aangezien vanaf 2009 verzwaarde (dure) inzet op het klantmanagement noodzakelijk was. Desalniettemin realiseren we met deze veranderslag een structurele besparing van circa € 5 ton ingaande per 2012.

In 2009 heeft het bestuur besloten om de formatie niet gelijk op te laten gaan met de groei van het bestand. De caseloads van de werkcoaches zijn als gevolg hiervan opgehoogd met 38%. Onder meer daardoor hebben we 5 fte bespaard.

Daarnaast is besloten om 1,3 fte (1 fte accountmanager en 0,3fte teamleider) niet in te vullen.

In 2010 hebben we additionele middelen toegevoegd aan het re-integratie –en participatiebudget. Deze middelen zijn gelabeld voor dienstverlening aan werkgevers, aan jongeren, aan 55-plusser, arbeidsbelemmerden en niet uitkeringsgerechtigden.

ISD-ML heeft in de afgelopen jaren een aantal taken uitgevoerd die niet tot zijn kerntaken behoren. Dit zijn onder andere: het programmamanagement van Regionaal Arbeidsmarktbeleid, de implementatie van de WIJ, implementatie project Klantmanagement. Voor deze activiteiten gaat de ISD vanaf 2010 kosten in rekening brengen.

Onderzoek besparingsmogelijkheden 2010

De ISD is in overleg met ambtenaren van de drie gemeenten gaan zoeken naar verdere besparingsmogelijkheden. Verscheidene processen zijn nader onder de loep genomen. De bevindingen van deze onderzoeken zijn separaat aan deze notitie aan het Algemeen Bestuur kenbaar gemaakt (zie bijlage). Concrete, financiële, resultaten worden op de korte termijn niet verwacht. Op de wat langere termijn wel. Over ontwikkelingen hierin zal de ISD het Bestuur op de hoogte blijven stellen.

Bij de onderzoeken naar besparingsmogelijkheden zijn ook scenario's ontwikkeld, die uitgaan van verschillende niveaus van dienstverlening. De dienstverlening is met ingang van medio 2009 al beperkt ten opzichte van het afgesproken niveau uit het Meerjarenbeleidsplan, door enkele groepen klanten geen activerings- of re-integratiedienstverlening te bieden. Een verdere beperking van deze dienstverlening is weliswaar mogelijk, en zal leiden tot lagere apparaatskosten. Daartegenover staat echter de dreiging van een toenemend klantenbestand; Verminderde inzet op activering en re-integratie leidt tot een verhoging van de instroom en een beperking van de uitstroom en hierdoor tot een groter beroep op uitkeringsgelden en dus een groter tekort op het inkomensdeel. Daarbij komt dat met het beperken van de activerings- en re-integratiedienstverlening aan de klant, ofwel het uitvoeren van niet-wettelijke taken, de mogelijkheid van declaratie van kosten ten laste van het re-integratiebudget vermindert. De netto-winst op de apparaatskosten is daarmee minimaal.

Stand van zaken

Na het eerste kwartaal van 2010 werd een tekort op de apparaatskosten voor 2010 geraamd van circa € 9 ton. Het verwacht tekort op de apparaatskosten 2010 is nu teruggedrongen ten opzichte van de raming na het eerste kwartaal van 2010. Het Algemeen Bestuur van de ISD wordt gedetailleerd geïnformeerd over de ontwikkeling van de apparaatskosten (zie bijlage).

Voor 2010 verwachten we nu op de personeelslasten een overschrijding van bijna € 2 ton. Opgeteld bij de tegenvallende rente-inkomsten (€ 4.000 in plaats van de begrote € 123.000, als gevolg van de lage rentestand) zal het tekort in 2010 volgens de huidige prognoses uitkomen op circa € 3 ton.

Het tekort voor 2010 kan worden gedekt door een uitname uit de reserve apparaatskosten (reserve per ultimo 2010: € 373.537).

Voor 2011 wordt een klein overschot op de apparaatskostenbegroting voorzien van bijna € 1 ton. In de jaren daarna wordt een groter overschot voorzien, van circa € 3 ton. Overschotten op de apparaatskostenbegroting worden conform de afspraken in de Gemeenschappelijke Regeling toegevoegd aan de reserve apparaatskosten. De reserve zal na sluiting van boekjaar 2010 bijna uitgeput zijn als gevolg van dekking van het tekort over 2010. In de jaren daarna kan deze weer wat aangroeien, zodat de ISD weer wat meer bestand is tegen onverwachte tegenvallers.

De reductie van het in september verwacht tekort (ten opzichte van het in maart verwachte tekort) op de apparaatskosten 2010 is met name te danken aan extra investeringen in de begeleiding van de junioren in de opleidingspool (inkomensconsulenten). Het kwaliteitsteam binnen de ISD heeft hier een grotere rol toebedeeld gekregen. Daarnaast is nogmaals nauwlettend gekeken naar de mogelijkheden van een optimale verdeling van taken en werkzaamheden van medewerkers binnen de ISD. Verdere

efficiencywinst als gevolg hiervan is echter beperkt. In 2008 is bij de herinrichting van de processen en de organisatie al nauwgezet gekeken naar efficiencymogelijkheden, afgezet tegen afbreukrisico's ten aanzien van rechtmatigheid.

Voor het gedeelte dat werkcoaches van de ISD zich direct bezig houden met het aanbieden van activerings- en re-integratieactiviteiten, kunnen de kosten die daarmee gepaard gaan ten laste worden gebracht van het re-integratiebudget. Door gebruik te maken van deze mogelijkheid wordt het dreigend tekort op de apparaatskosten voor 2010 in belangrijke mate teruggedrongen. Met de accountant zijn duidelijke afspraken gemaakt over de voorwaarden waaronder kosten van het apparaat ten laste kunnen worden gebracht van het re-integratiebudget.

Korting efficiencywinst ketensamenwerking

Er is in deze cijfers geen rekening gehouden met een korting als gevolg van te behalen efficiencywinsten door ketensamenwerking. Het Rijk stelt dat door samenwerking in de keten, efficiencywinsten gehaald kunnen worden, en kort de bijdragen in het Gemeentefonds hiermee. Voor de ISD-gemeenten gaat het om de volgende bedragen:

	2009	2010	2011	2012 ev
Waalwijk	52.990	95.382	127.176	133.535
Heusden	45.000	81.000	108.000	113.000
Loon op Zand	19.320	35.165	45.896	47.589
Totaal	117.310	211.547	281.072	294.124

Opm.: bedragen zijn afkomstig van gemeenten

De ISD-gemeenten zijn voornemens deze korting door te belasten naar de ISD. Vanaf 2012 bedraagt deze gezamenlijke korting structureel bijna € 3 ton per jaar, tot 2012 loopt deze geleidelijk op tot dit bedrag. In 2009 is de korting al wel doorbelast naar de ISD (€ 117.310). Door het ontbreken van feitelijke besparingen op dit vlak en vanwege een negatief exploitatieresultaat, moest de ISD toen dekking van deze korting halen door een uitname uit de reserve apparaatskosten.

De samenwerking met het UWV levert voornemens deze korting door te belasten naar de ISD. Vanaf 2012 bedraagt deze gezamenlijke korting structureel bijna € 3 ton per jaar, tot 2012 loopt deze geleidelijk op tot dit bedrag. In 2009 is de korting al wel doorbelast naar de ISD (€ 117.310). Door het ontbreken van feitelijke besparingen op dit vlak en vanwege een negatief exploitatieresultaat, moest de ISD toen dekking van deze korting halen door een uitname uit de reserve apparaatskosten.

De samenwerking met het UWV levert voornemens deze korting door te belasten naar de ISD. Vanaf 2012 bedraagt deze gezamenlijke korting structureel bijna € 3 ton per jaar, tot 2012 loopt deze geleidelijk op tot dit bedrag. In 2009 is de korting al wel doorbelast naar de ISD (€ 117.310). Door het ontbreken van feitelijke besparingen op dit vlak en vanwege een negatief exploitatieresultaat, moest de ISD toen dekking van deze korting halen door een uitname uit de reserve apparaatskosten.

Doorbelasting naar de ISD van de jaarlijkse kortingen zoals aangegeven, zou dan ook niet onderbouwd zijn door daadwerkelijk behaalde of te behalen efficiencywinsten. Doorbelasting van de korting in 2010 en in 2011 betekent dat ter dekking van de dan ontstane tekorten op de apparaatskosten bij het ontbreken van voldoende middelen in de reserve apparaatskosten, een beroep moet worden gedaan op de gemeenten.

Er zijn twee mogelijkheden om met deze ketenkorting om te gaan.

De eerste mogelijkheid is dat de ketenkorting onmiddellijk structureel wordt doorbelast aan de ISD. In 2009 is dit éénmalig gebeurd, vanaf 2010 gebeurt dit in deze optie structureel. Er worden dan wel (nog) geen efficiencywinsten gehaald uit de samenwerking, de korting wordt wel daar neergelegd waar (althans volgens het Rijk) de bron van de korting is. Dit betekent dat in 2010 en 2011 de ISD (op basis van de huidige prognose) een beroep moet doen op gemeenten, om tekorten op de apparaatskostenbegroting af te dekken. De korting wordt in dit geval door gemeenten doorgeschoven naar de ISD, die voor (een gedeelte van de) dekking ervan dus noodgedwongen aanklopt bij de gemeente.

De tweede mogelijkheid is dat de ketenkorting voor de jaren 2010 en 2011 nog niet wordt doorbelast naar de ISD. Gemeenten zoeken dekking van deze korting in deze jaren op een andere manier. Efficiencywinsten als gevolg van ketensamenwerking zullen mogelijk behaald gaan worden vanaf 2012. Vanaf 2012 zal de ketenkorting dan ook ten laste worden gebracht van de ISD. De financiële positie van de ISD is dan op basis van de huidige prognose van dien aard, dat de ISD deze korting zelf kan dragen.

Voorstel

1. Kennisnemen van de korting als gevolg van efficiencywinsten door ketensamenwerking in relatie tot de realisatiemogelijkheden en de financiële positie van de ISD;
2. Op basis van de genoemde argumenten een keuze maken tussen de geschetste mogelijkheden hoe om te gaan met deze ketenkorting.

RE-INTEGRATIEBUDGET (W-DEEL)

Stand van zaken

Met het re-integratiebudget worden voor 2010 geen problemen voorzien.

Het re-integratiebudget, ofwel het werkdeel (w-deel) van de WWB, is vanaf 2009 ondergebracht in het Participatiebudget. De twee andere onderdelen van het participatiebudget zijn de Educatiegelden en de middelen voor de Wet Inburgering. Het aandeel van het w-deel is veruit het grootst in het Participatiebudget (afhankelijk van gemeente 60 a 70% van het gehele budget). De gelden van het Participatiebudget zijn geormerkt, en kunnen jaarlijks worden doorgeschoven naar een volgend (of vorig) jaar, met een maximum van 25% van het jaarbudget.

De drie ISD-gemeenten maken binnen de Participatiebudgetten onderscheid naar de verscheidene deelbudgetten. Binnen de ISD is, in ieder geval tot het eind van de looptijd van de huidige Gemeenschappelijke Regeling, vastgelegd dat w-deelbudgetten over de gemeentegrenzen van de drie deelnemende gemeenten kunnen worden ingezet.

Het re-integratiebudget bedraagt voor de ISD in 2010 bijna € 4,0 miljoen. Dit is het bedrag w-deelmiddelen dat het Rijk beschikbaar heeft gesteld voor 2010 (€ 4.062.414), minus de gelden die zijn aangewend om het tekort op het re-integratiebudget van 2009 af te dekken (€ 80.286).

In 2009 heeft de ISD extra geïnvesteerd op een adequate beheersing van het w-deel. Bij de keuze voor inzet van bepaalde activerings- en re-integratieinstrumenten vindt een zorgvuldige kosten-batenafweging plaats. Dit beleid is in 2010 doorgezet.

Op basis van de meest recente informatie over de bestedingen van het w-deel tot nu toe, wordt verwacht dat voor 2010 circa € 1 miljoen kan worden overgehouden.

Verwachting komende jaren

De verwachting is dat re-integratiebudgetten vanuit het Rijk de komende jaren flink worden gekort. Op basis van eerdere afspraken stelt het Rijk in 2011 zo'n 10% minder beschikbaar voor re-integratieactiviteiten dan in 2010. Voor de ISD is dat een achteruitgang van € 4,0 miljoen naar € 3,6 miljoen. Ook voor de jaren na 2011 is een dergelijke jaarlijkse reductie van het budget al door het Rijk aangekondigd. Hierbij zijn nog niet meegerekend de bezuinigingen die eventueel naar aanleiding van de Miljoenennota 2011 worden afgekondigd met ingang van 2011, en de eventuele ombuigingen die een nieuw kabinet op dit onderdeel wil realiseren.

Wanneer een sterke reductie van budgetten voor re-integratie de komende jaren enigszins kan worden verzacht door gebruik te maken van overgehouden middelen uit 2010, zorgt dit zonder twijfel voor meer continuïteit van kwaliteit van dienstverlening naar de klant. Er wordt dan ook gekoerst op een optimale reservering van het w-deel die als buffer ingezet kan worden om eventuele bezuinigingen in 2011 (en verder) op te kunnen vangen. Op basis van de huidige prognose is deze reservering een reële mogelijkheid.

Voorstel

1. Kennis nemen van de ontwikkelingen op het w-deel.